

Ungdom og utdanningsvalg

Anna Hagen Tønder, 8. mars 2022

Fernanda Nissen (1862-1920)

- Politiker og kvinnesaks pionér
- Spesielt opptatt av jenters rett til utdanning
- Grunnla Oslo Kommunale Husmorskole, senere Fernanda Nissens videregående skole

Oslo kommunale husmorskole – i Borggata 2B

"Hvis arbeiderkvinnene sendte sine døtre dit for å gjennomgå et kurs etter endt skolegang ville det kanskje ikke være så mange ubehjelpelige unge husmødre. De lærer å stelle sitt hus økonomisk. Det undervises i økonomisk matstell passende for arbeider- og middelklassen."

("Arbeiderkvinden" nr 10, 1921)

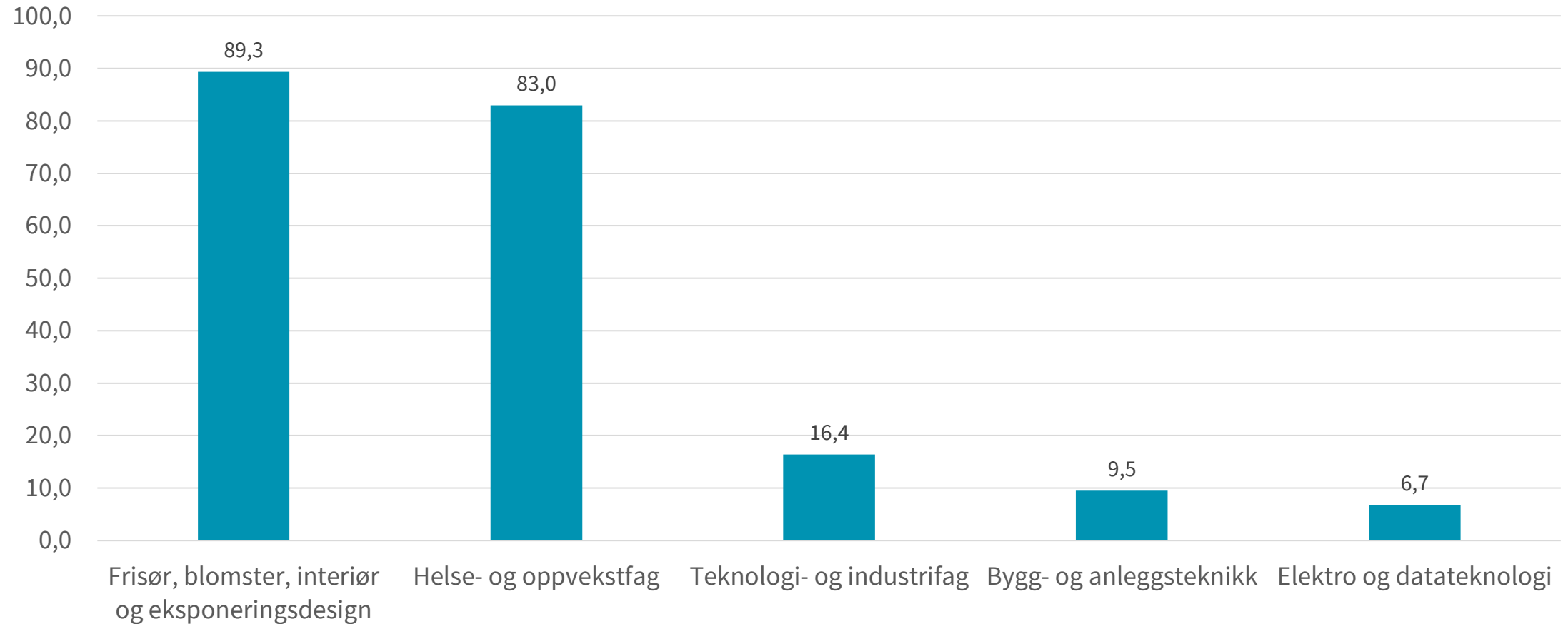
Fotograf: Louis Eriksen
Oslo byarkiv

Gudmund Hernes og Reform 94

- Rett til tre års videregående opplæring for 16-19-åringar
- Rett til ett av tre grunnkurs
- Yrkesfag eller allmennfag
- Standardisering av opplæringsløpet

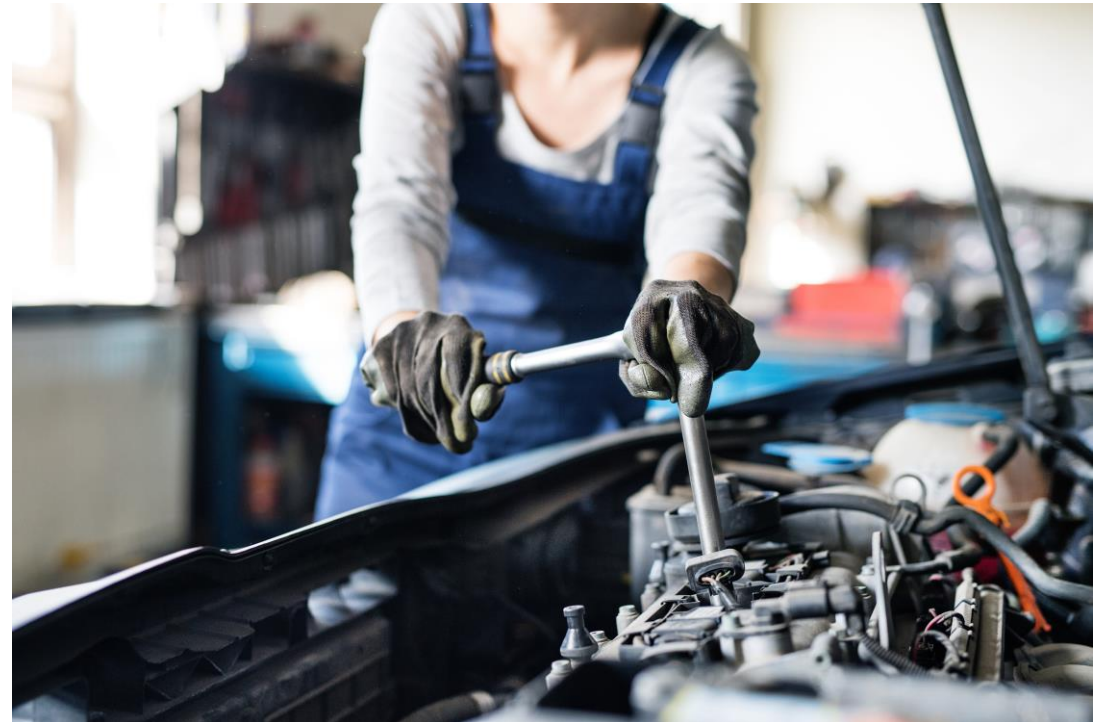

Søkning til Vg1 yrkesfag 2021 – andel jenter

Kjønnsdelte utdanningsvalg

- Det norske arbeidsmarkedet er svært kjønnsdelt
- Kjønnsdelingen i arbeidsmarkedet skyldes i stor grad at gutter og jenter velger ulik utdanning

Vilbli.no – utdanningsmyndighetenes råd til foreldre

- Lytt til den unges tanker om sin egen situasjon, og vis respekt for den unges synspunkter.
- Gi ham eller henne tid til å utforske, tenke og overveie ulike muligheter.
- Gi uttrykk for at du ser på den unge som ansvarlig og selvstendig.
- La egne forventninger komme i bakgrunnen.
- Start samtalene tidlig, slik at valget langsomt kan modnes.
- Ikke vær redd for å stille konfronterende spørsmål, men lytt til den unges begrunnelser for sitt valg.
- La det endelige valget bli den unges eget ansvar.

Hva kan vi bli?

- Elev 1: Hvis vi hadde begynt i 5. klasse og lurt litt på hva vi skulle bli, i stedet for å ha så mange år med samfunnsfag og sånn... Vi kunne ha begynt med dette mye tidligere, liksom. Og lært om hva vi kan bli.
- Elev 2: Og hva mulighetene er. For når du er mindre tenker du ganske begrensa på hva du kan *bli*, liksom.
- Tønder, A.H., Aspøy, T.M. & Reegård, K. (2015). *Å velge et yrke. Intervjuer med elever på Vg1 helse- og oppvekstfag*

Få tiltak rettet mot kjønnsdelte yrkesfag

- «Yrkesfagene er svært kjønnsdelte, og det er satt i gang relativt få tiltak som har som eksplisitt formål å ta tak i dette. I ungdomsskolen er det lagt mye vekt på å finne ut av egne ferdigheter og interesser, og mindre på hvilke reelle muligheter ulike yrkesfagsutdanninger gir, og hvor det er behov for arbeidskraft.»

Liza Reisel, Øyvind Sørås Skorge og Stian Uvåg (2019)

Kjønnsdelte utdannings- og yrkesvalg: En kunnskapsoppsummering.

Individperspektiv i forskningen

«Forskningen på kjønnsdelte utdanningsvalg har de siste ti årene vært sterkt preget av et individualisert psykologisk perspektiv, der interesser, preferanser og personlige egenskaper har stått i sentrum.»

Liza Reisel, Øyvind Sørås Skorge og Stian Uvåg (2019)

Kjønnsdelte utdannings- og yrkesvalg: En kunnskapsoppsummering.